

## **ПОРОДНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРІОДУ ТІЛЬНОСТІ У КОРІВ**

*Наведено дані про тривалість 3694 періодів тільності у повновікових корів молочних і м'ясних порід. Установлено породні особливості цього показника.*

### **Порода, запліднення, тільність корів, нетелі, отелення**

Тільність — це стан самок великої рогатої худоби від запліднення до народження теляти. В них вона триває в середньому 285 днів [1]. Інші дослідження показали, що тривалість тільності у корів може коливатися від 270 до 300 [2] і навіть від 268 до 309 днів. Однак через 271–285 днів після плідного осіменіння у 78% корів і у 77% нетелей отелення настає, а в решти корів і нетелей воно відбувається раніше або пізніше [3]. Помічено, що в корів м'ясних порід з подовженням строку тільності збільшується кількість важких отелень: при отеленні після тільності, яка триває 280–289 днів, допомогу із втручанням лікаря надавали 7,1%, а після періоду тільності 290–299 днів — 13,7% корів [5]. Тривалість тільності спадково зумовлена: у корів великорослих пізньозрілих порід період виношування плоду дещо більший, ніж у корів ранньозрілих [4]. Тому дослідження породних особливостей величини цього показника у корів молочного і м'ясного напрямів продуктивності доцільно розширювати.

**Матеріали і методика досліджень.** Дослідження проводили в агрофірмі ім. Суворова Чернівецької області на червоно-рябих молочних повновікових коровах прикарпатського типу. Крім того, проаналізовано дані зоотехнічного обліку КСП "Воля" Черкаської області щодо тривалості тільності у повновікових корів симентальської породи та їхніх помісей із шаролезькою, а також придніпровського і чернігівського типів.

**Результати досліджень.** Дані таблиці показують, що тривалість тільності серед м'ясних корів найбільше наближалася до середнього значення для виду в корів чернігівського типу — майже 53% їх отелилося через 280–289 днів після плідного

Тривалість тільності у корів різних порід і типів

Порода, породне поєднання, частка кровності	Тривалість тільності, дні											
	260-269		270-279		280-289		290-299		300-309		усього	
	корів	%	корів	%	корів	%	корів	%	корів	%	корів	%
Придніпровський тип	18	2,8	55	8,5	311	48,1	220	34,1	42	6,5	646	100
Чернігівський тип	7	3,7	15	7,9	100	52,9	50	26,5	18	9,0	190	100
1/2 шароле + 1/2 симентала	10	1,7	70	11,7	280	46,9	205	34,4	32	5,3	597	100
Симентальська	5	2,0	23	9,3	105	42,4	103	41,5	12	4,8	248	100
Усього по м'ясних коровах	40	2,4	163	9,7	796	47,3	578	34,4	104	6,2	1681	100
Частка кровності за голштинською породою:												
1/2	15	2,0	60	8,1	280	37,9	350	47,3	35	4,7	740	100
5/8	12	1,8	54	8,1	305	45,9	270	40,6	24	3,6	665	100
3/4	5	1,4	35	9,9	180	50,7	125	32,5	10	2,8	355	100
7/8	3	1,8	25	15,3	80	49,1	50	30,7	5	3,1	163	100
3/4 "в собі"	2	2,2	15	16,7	50	55,6	20	22,2	3	3,3	90	100
Усього по молочних коровах	37	1,8	189	9,4	895	44,5	815	40,5	77	3,8	2013	100

осіменіння. У корів придніпровського типу цей показник був меншим (48%) і ще меншим у помісей шароле із симентальською породою та в чистопорідних симентальських корів (відповідно 46,9 і 42,4%). Майже удвічі (від 8,1 до 16,7%) зростала частка корів з укороченим періодом тільності (270–279 днів) при збільшенні частки кровності за голштинською породою від 1/2 до 3/4 “в собі”. Така сама тенденція спостерігалася і по класу корів з нормальною тривалістю тільності (280–289 днів). Із збільшенням частки кровності за голштинською породою зменшувалася кількість корів з подовженою тривалістю плодоношення. Якщо напівкровних за голштинською породою корів телилося через 290–299 днів після запліднення 47,3%, то при розведенні 3/4 “в собі” – лише 22,2%.

**Висновки.** Тривалість періоду тільності як у м'ясних, так і у молочних корів має породні особливості. Із збільшенням частки кровності за голштинською породою також зростає кількість корів, у яких тільність триває 270–289 днів, що потрібно враховувати при племінній роботі з худобою голштинської породи.

1. Любецький М.Д., Хохлов А.М., Кошовий В.П. Організація і техніка відтворення сільськогосподарських тварин. — К.: Вища шк., 1984. — 143 с.

2. Михайлов Н.Н., Чистяков И.Я. Акушерская помощь животным. — Изд. 2-е, перераб. и доп. — М.: Колос, 1978. — 111 с.

3. Хозей В.Е. Продолжительность стельности и течение родов // Молочное и мясное скотоводство. — 1979. — № 7. — С. 24.

4. Эрнст Л., Чемм В. Современные методы совершенствования молочного скота. — М.: Колос, 1972. — 375 с.

5. Short R., Bellows R. Calving difficulty: its cause and prevention // Angus J. — 1977. — № 11. — P. 286–302.

### *Інститут розведення і генетики тварин УААН*

**Породные особенности периода стельности у коров.** С.Ю. Демчук, Д.Ю. Дорофеев. Институт разведения и генетики животных УААН.

**Резюме.** Исследована продолжительность стельности у коров молочного и мясного направлений продуктивности. Установлены межпородные различия этого показателя, а также сокращение сроков плодоношения с увеличением доли кровности голштинской породы у коров прикарпатского типа красно-пестрого молочного скота.

**Breed peculiarities of cow's pregnancy period.** S. Demchuk, D. Dorofeyev. Institute of animal breeding and genetics UAAS.

**Summary.** The pregnancy period of dairy and beef cows was studied. The difference of this index between breeds and decreasing of pregnancy period with the increasing of part of heredity of Holstein breed for cows of Pricarpathian type of Red-and-White dairy cattle were determined.

УДК 636.082.4 : 636.226.23

Д.Ю. ДОРОФЕЄВ\*

## **ОСОБЛИВОСТІ ПЕРІОДУ ТІЛЬНОСТІ І РОДІВ У КОРІВ ПРИКАРПАТСЬКОГО ТИПУ УКРАЇНСЬКОЇ ЧЕРВОНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ**

*Викладено результати оцінки періоду тільності, особливостей перебігу родів у корів різних генотипів червоно-рябої молочної худоби прикарпатського типу.*

### **Порода, тільність, перебіг родів, генотип**

Найбільш ефективний і швидкий метод підвищення продуктивності — максимальне розмноження нащадків цінних генотипів шляхом штучного осіменіння та трансплантації ембріонів. У скотарстві одним із важливих показників є відтворна здатність тварин. Порушення нормальних відтворних функцій призводить до зменшення не тільки плодючості, але й її молочної продуктивності і в кінцевому результаті прибутковості господарств [1].

Відтворна здатність тварин визначається спадковістю, проте не викликає сумніву факт залежності її прояву від дії зовнішнього середовища. У молочному скотарстві намітилися тенденції зменшення виходу телят, збільшення числа важких отелень, мертвонароджуваності, аномалій ембріонального розвитку. Не виключаючи впливу зовнішніх чинників, однією з важливих при-

\* Науковий керівник — доктор сільськогосподарських наук, професор Й.З. Сірацький.